Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/2061

13.10.2025

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2025/2061

z 10. októbra 2025,

ktorým sa stanovuje núdzová finančná podpora pre poľnohospodárske odvetvia postihnuté nepriaznivými poveternostnými udalosťami v Bulharsku, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku a Rumunsku v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 221 ods. 1,

keďže:

(1) Na jar 2025 zažilo Bulharsko nepriaznivé poveternostné udalosti bezprecedentného rozsahu. Začiatkom februára viedlo teplejšie počasie k predčasnému vývinu vegetácie a skorému kvitnutiu ovocných druhov. Potom nasledovalo chladné počasie v marci a apríli s obdobiami studených a mrazivých teplôt, čo spôsobilo škody na úrode, pričom najväčšmi zasiahnuté boli sektory ovocia a orechov, a to najmä pokiaľ ide o mandle, jablká, marhule, čerešne a višne, broskyne, hrušky, slivky a vlašské orechy.

(2) Na jar a v lete 2025 postihli Lotyšsko nepriaznivé poveternostné udalosti, ktoré priniesli jarné mrazy aj dlhotrvajúce dažde. Mráz bol mimoriadne zničujúci v dôsledku nezvyčajne vysokých teplôt v apríli, keďže viedol k značným škodám na kvitnúcich ovocných stromoch a bobuľovinách. Dlhotrvajúce dažde s vyšším než obvyklým objemom zrážok potom v júni a júli viedli k nadmerne mokrým pôdam. V dôsledku týchto nepriaznivých poveternostných udalostí bol ovplyvnený sektor ovocia a zeleniny a produkcia určitých semien, a to najmä pokiaľ ide o jablká, bobuľoviny, ríbezle, čerešne a višne, hrach, tekvice, olejnaté semená ľanu, viku huňatú na produkciu semien a horčičné semená.

(3) Litva bola nepriaznivými poveternostnými udalosťami zasiahnutá na jar 2025. Neobvykle vysoké teploty v marci a v prvej polovici apríla spôsobili skorý rast plodín. Plodiny boli vážne ovplyvnené mrazmi v druhej polovici apríla a v máji, pričom teploty boli nižšie ako zvyčajne. Spôsobilo to vážne škody v sektore ovocia, najmä v prípade jabĺk, ríbezlí, bobuľovín, čerešní, hrušiek a sliviek.

(4) V apríli a máji 2025 bolo Maďarsko postihnuté silnými mrazmi, ktoré zasiahli takmer celé územie krajiny. Počas tohto obdobia spôsobili nízke teploty v sektore ovocia značné škody, najmä pokiaľ ide o jablká, marhule, čerešne a višne, broskyne, hrušky a duly.

(5) Na jar 2025 sa v apríli a máji v Poľsku vyskytli dlhotrvajúce mrazy, ktoré postihli niekoľko vojvodstiev. Okrem toho ďalšie škody na plodinách, ktoré už boli postihnuté mrazom, spôsobili vážne krupobitia, pričom viedli ku škodám v sektore ovocia a zeleniny, najmä v prípade bobuľovín, ríbezlí, višní a uhoriek.

(6) Na jar 2025, konkrétne v apríli a máji, sa v Rumunsku vyskytli nepriaznivé poveternostné javy, ktoré postihli rôzne sektory. Následné výskyty neskorých jarných mrazov spôsobili vážne škody na plodinách, keďže viedli k zamrznutiu kvetov, púčikov a výhonkov. Následkom toho došlo k výrazným stratám na úrode a k produkčným stratám v sektore ovocia, najmä pokiaľ ide o marhule a slivky čerešňoplodé, čerešne a višne, broskyne a nektárinky.

(7) Hoci existujú náznaky, že sa podobné nepriaznivé poveternostné udalosti vyskytujú v celej Únii v celkovom kontexte zvyšujúcich sa rizík pre poľnohospodárstvo súvisiacich so zmenou klímy, intenzita udalostí v Bulharsku, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku a Rumunsku bola mimoriadna a zasiahla značnú časť územia a značný podiel určitých oblastí výroby.

([1]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(8) Závažné škody, ktoré tieto nepriaznivé poveternostné udalosti spôsobili poľnohospodárskym výrobcom, a z toho vyplývajúca strata príjmov postihnutých výrobcov v Bulharsku, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku a Rumunsku ohrozujú hospodársku životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov.

(9) Malo by sa preto prijať výnimočné opatrenie, ktoré by prispelo k riešeniu špecifických problémov, ktoré vznikli v dôsledku uvedených nepriaznivých poveternostných udalostí v Bulharsku, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku a Rumunsku.

(10) Závažné škody a hospodárske straty spôsobené nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré zasiahli poľnohospodárskych výrobcov, predstavujú konkrétny problém v zmysle článku 221 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorý nemožno jednoducho vyriešiť pomocou opatrení prijatých na základe článku 219 alebo 220 uvedeného nariadenia. Situácia nie je osobitne spojená s identifikovaným jedinečným narušením trhu alebo s jeho presne stanoveným ohrozením. Nie je spojená ani s opatreniami, ktoré by zabraňovali rozšíreniu chorôb zvierat alebo strate dôvery spotrebiteľov v dôsledku rizika ohrozenia verejného zdravia alebo zdravia zvierat alebo rastlín.

(11) Sumy sprístupnené Bulharsku, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku a Rumunsku by sa mali určiť najmä s prihliadnutím na príslušnú váhu týchto členských štátov v odvetví poľnohospodárstva Únie, a to na základe čistých stropov pre priame platby stanovených v prílohe V k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 ([2]), ako aj s prihliadnutím na vplyv nedávnych nepriaznivých poveternostných udalostí v týchto členských štátoch.

(12) Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko by mali rozdeľovať pomoc najúčinnejšími spôsobmi na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií, ktoré zohľadňujú rozsah ťažkostí a skutočných hospodárskych škôd, ktorým zasiahnutí poľnohospodári čelia. Mali by zabezpečiť, aby poľnohospodári boli konečnými príjemcami pomoci, a zabrániť akémukoľvek narušeniu trhu alebo hospodárskej súťaže.

(13) Sumy pridelené Bulharsku, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku a Rumunsku by len čiastočne riešili ekonomické ťažkosti, ktorým poľnohospodári čelia, preto by sa uvedeným členským štátom malo povoliť, aby zasiahnutým poľnohospodárom poskytli dodatočnú vnútroštátnu podporu za podmienok stanovených v tomto nariadení.

(14) S cieľom poskytnúť Bulharsku, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku a Rumunsku flexibilitu pri rozdeľovaní pomoci podľa okolností dotknutých poľnohospodárov by sa malo umožniť kumulovať túto pomoc s inou podporou financovanou z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka bez nadmernej kompenzácie pre poľnohospodárov.

(15) Aby sa zabránilo nadmernej kompenzácii, Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko by mali zohľadniť podporu poskytnutú v rámci iných vnútroštátnych podporných nástrojov alebo podporných nástrojov Únie či súkromných systémov s cieľom reagovať na príslušné hospodárske straty.

(16) Pomoc Únie je stanovená v eurách, a preto treba v prípade Maďarska, Poľska a Rumunska v záujme jednotného a súbežného uplatňovania určiť dátum konverzie sumy pridelenej členským štátom, ktoré neprijali euro ako národnú menu. Keďže sa v tomto nariadení nestanovuje termín na predloženie žiadostí o pomoc, na účely článku 30 ods. 3 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2022/127 ([3]) je vhodné považovať za určujúcu skutočnosť pre výmenný kurz týkajúci sa súm stanovených v tomto nariadení deň nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2022/127 zo 7. decembra 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 o pravidlá platné pre platobné agentúry a iné orgány, finančné riadenie, schvaľovanie účtov, zábezpeky a používanie eura (Ú. v. EÚ L 20, 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(17) Bulharsko prijme euro 1. januára 2026. Na účely článku 30 ods. 3 delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/127 je preto vhodné zvážiť dátum prijatia eura Bulharskom ako určujúcu skutočnosť pre výmenný kurz, ktorý je stanovený v nariadení Rady (EÚ) 2025/1409 ([4]).

(18) S cieľom zabezpečiť účinnosť tohto výnimočného opatrenia by prijímatelia mali núdzovú finančnú podporu dostať urýchlene. Okrem toho by sa malo zabezpečiť včasné monitorovanie rozpočtu, ako aj aktualizované následné opatrenia a efektívne využívanie poľnohospodárskej rezervy, čím sa maximalizuje jej dostupnosť a zvýši sa schopnosť rýchlo reagovať na vznikajúce krízy. Preto je vhodné stanoviť dátum oprávnenosti pre členské štáty na vyplatenie tejto podpory prijímateľom. Všetky platby uskutočnené po tomto dátume by sa mali považovať za neoprávnené na financovanie zo strany Únie.

(19) Únia by preto mala financovať výdavky, ktoré vznikli Bulharsku, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku a Rumunsku v rámci tohto výnimočného opatrenia, len ak sa takéto výdavky vynaložia do určitého dátumu oprávnenosti. Podpora určená na toto výnimočné opatrenie by sa preto mala vyplatiť do 30. apríla 2026.

(20) Žiadne platby uskutočnené po 30. apríli 2026 sa za žiadnych okolností nemajú považovať za oprávnené, a preto sa článok 5 ods. 2 delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/127, ktorým sa stanovuje pomerné zníženie mesačných platieb uskutočnených po stanovenom termíne, nemá neuplatňovať.

(21) Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko by mali Komisii oznámiť podrobné informácie o vykonávaní tohto nariadenia, aby Únia mohla monitorovať účinnosť opatrenia zavedeného týmto nariadením.

(22) S cieľom zabezpečiť, aby poľnohospodári dostali pomoc čo najskôr, by Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko mali toto nariadenie začať vykonávať bezodkladne. Preto by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

(23) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

1. Pre Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko je k dispozícii pomoc Únie v celkovej výške 49 800 000 EUR na poskytnutie výnimočnej podpory poľnohospodárom za podmienok stanovených v tomto nariadení.

2. Výdavky Únie vynaložené v súlade s týmto nariadením nepresiahnu celkovú sumu:

a) 7 400 000 EUR pre Bulharsko;

b) 4 200 000 EUR pre Lotyšsko;

c) 1 100 000 EUR pre Litvu;

d) 10 800 000 EUR pre Maďarsko.

e) 14 800 000 EUR pre Poľsko;

f) 11 500 000 EUR pre Rumunsko.

3. Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko použijú sumy uvedené v odseku 2 na opatrenia zamerané na kompenzáciu najviac postihnutých poľnohospodárov za ich hospodárske straty, ktoré majú vplyv na životaschopnosť ich poľnohospodárskych podnikov v odvetviach a oblastiach poľnohospodárskej výroby výrazne ovplyvnených nepriaznivými poveternostnými udalosťami v postihnutých regiónoch.

([4]) Nariadenie Rady (EÚ) 2025/1409 z 8. júla 2025, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2866/98, pokiaľ ide o prevodný kurz eura pre Bulharsko (Ú. v. EÚ L, 2025/1409, 14.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1409/oj).

4. Opatrenia uvedené v odseku 3 sa prijmú na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií, v ktorých sa zohľadní rozsah skutočných hospodárskych strát postihnutých poľnohospodárov Opatrenia musia byť takého charakteru, aby výsledné platby nespôsobovali žiadne narušenie trhu ani hospodárskej súťaže.

5. Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko zabezpečia, aby sa na poľnohospodárov v plnej miere preniesol hospodársky prínos pomoci Únie aj v prípade, ak nie sú priamymi príjemcami platieb pomoci Únie.

6. Na výdavky Bulharska, Lotyšska Litvy, Maďarska, Poľska a a Rumunska uvedené v odseku 2 v súvislosti s platbami na opatrenia uvedené v odseku 3 možno poskytnúť pomoc Únie iba za predpokladu, že sa tieto platby vykonajú do 30. apríla 2026.

7. Na účely článku 30 ods. 3 delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/127 je určujúcou skutočnosťou pre výmenný kurz týkajúci sa súm uvedených v článku 1 ods. 2 písm. d), e) a f) tohto nariadenia dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. V konkrétnom prípade Bulharska je určujúcou skutočnosťou pre výmenný kurz týkajúci sa sumy uvedenej v článku 1 ods. 2 písm. a) tohto nariadenia 1. január 2026.

8. Opatrenia na základe tohto nariadenia možno kumulovať s inou podporou financovanou z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

9. Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko môžu na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií poskytnúť dodatočnú vnútroštátnu podporu na opatrenia prijaté podľa odseku 3 až do výšky 200 % príslušných súm stanovených v odseku 2 za predpokladu, že výsledné platby nespôsobia žiadne narušenie trhu alebo hospodárskej súťaže ani nadmernú kompenzáciu. Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko vyplatia dodatočnú vnútroštátnu podporu do 31. júla 2026.

10. Aby sa zabránilo nadmernej kompenzácii pri udeľovaní podpory podľa tohto nariadenia, Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko zohľadnia podporu poskytnutú v rámci iných vnútroštátnych podporných nástrojov alebo podporných nástrojov Únie či súkromných systémov s cieľom reagovať na príslušné hospodárske straty.

Článok 2

1. Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko bezodkladne a najneskôr do 31. decembra 2025 oznámia Komisii tieto informácie v súvislosti s opatreniami uvedenými v článku 1 ods. 3:

a) opis opatrení, ktoré sa majú prijať;

b) kritériá použité na určenie metód poskytovania pomoci, sumy pomoci a metódy a odôvodnenia uplatnené pri rozdeľovaní pomoci medzi poľnohospodárov;

c) zamýšľaný vplyv opatrení na kompenzáciu poľnohospodárov z dôvodu hospodárskych strát;

d) činnosti na overenie dosahovania plánovaného vplyvu opatrení;

e) činnosti na zamedzenie narušenia hospodárskej súťaže a nadmernej kompenzácie;

f) prognózu úhrad výdavkov Únie rozčlenených podľa mesiacov do 30. apríla 2026;

g) výšku dodatočnej vnútroštátnej podpory udelenej podľa článku 1 ods. 9;

h) opatrenia prijaté na kontrolu oprávnenosti poľnohospodárov a na ochranu finančných záujmov Únie.

2. Bulharsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko a Rumunsko najneskôr 31. októbra 2026 oznámia Komisii celkové sumy vyplatené na jednotlivé opatrenia (v náležitých prípadoch rozčlenené na pomoc Únie a dodatočnú vnútroštátnu podporu), počet a druh príjemcov a posúdenie účinnosti daného opatrenia.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 10. októbra 2025

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN